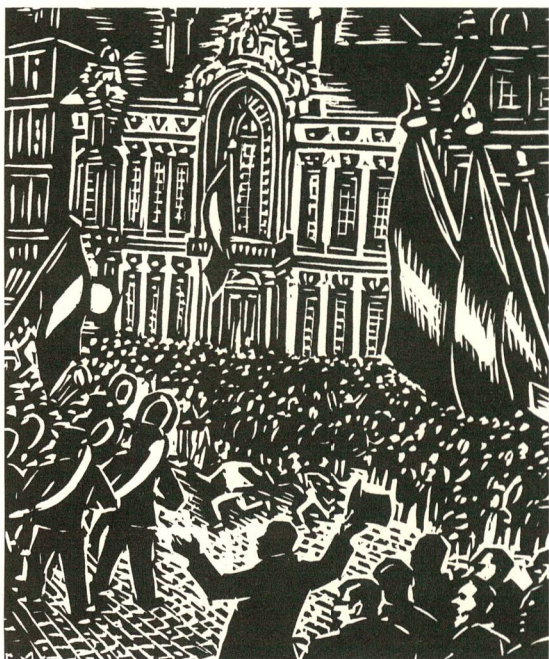

MASEREEL, Frans, houtgraveur (Blankenberge 31 juli 1889 - Nice 3 januari 1972).

Neef van Julius Mac Leod. Na artistieke opleiding te Gent, vanwaar zijn ouders afkomstig waren, en zijn debuut als houtgraveur, schilder en illustrator, verbleef Masereel in Engeland, Frankrijk, Noord-Afrika, Duitsland en Zwitserland. Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwam hij in contact met de kunstenaarsgroep van R. Rolland. Van 1917 af begon hij voor het pacifistisch-humanistisch maandblad *Les Tablettes* en voor het blad *La Feuille* tekeningen te maken die allerhande tonelen en situaties voorstelden die tegen de oorlog pleitten. In deze periode werd Masereel van de Vlaamse realist van vóór de oorlog een Europese figuur. In 1921 verscheen van zijn hand een reeks houtsnedden, geboren uit een soort gevoel van heimwee: *Souvenirs de mon Pays*. In 1956 vatte hij op verzoek van M. Naessens hetzelfde thema op in *Mijn Land*, begeleid door verzen van Prosper van Langendonck.

Hoewel Masereel ook schilder en tekenaar was, verwierf hij vooral bekendheid door zijn houtsnedden, aanvankelijk bij teksten van pacifisten zoals Barbusse, Latzke en Tagore, weldra ook als illustrator van Belgische auteurs (150 houtsnedden voor de *Uilenspieghel* van Charles de Coster; 57 hout-

sneden voor de *Quinze Poèmes* van E. Verhaeren), vooral van Vlamingen, onder wie August Vermeylen (*De wandelende Jood*), Herman Teirlinck (*De ekster op de galg*; *De vertraagde film* e.a.) en Stijn Streuvels (*Kerstwake* en een bibliofiele editie van *De Vlaschaard*). Masereel bleef sociaal innig betrokken bij de leefsituatie van de moderne mens. Om deze tot uitdrukking te brengen wendde hij rechtstreeks sprekende wit-zwart-contrasten aan die lezer en toeschouwer de harde spiegel van het menselijk lot voorhielden. Meer dan eens klonken uit het oeuvre een dramatische (aan)klacht en noodkreet op vanwege het leed dat voortspruit uit dood, oorlog of maatschappelijk onrecht. Voor deze sociale betrokkenheid werd hem in 1971 de Prijs Achiel van Acker verleend. In 1962 had hij reeds de Joost van den Vondel-prijs ontvangen. Masereel, die als een der grote vernieuwers van de Vlaamse en Europese houtgraveerkunst mag beschouwd worden, werd begraven op het Campo Santo te Sint-Amandsberg.

Het Osterrieth-huis door Frans Masereel.

WERKEN : *Souvenirs de mon pays* (1921); - *La ville* (1928); - *Mijn Land* (1956); - *Mein Stundenbuch* (1957); - *Antwerpen* (1968).

LITERATUUR : J. Florquin, *Frans Masereel*, in *Ten huize van...*, I (1962, p. 185-204); - J. d'Haese, *In memoriam Frans Masereel*, in *Ons Erfdeel*, jg. 15 (januari-februari 1972, p. 103-105).

GABY GYSELEN